N: 58.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 24 Lipca V. S. ROKU 1807

S. PETERSBURG VS. d. 12 Lipca. J. J. Mość w Tilży d. 17 czerwca dał rozkaz następuiący. Woyna zacięta i krwawa, wktórey przeciągu waleczność i męztwo armii Rossyiskiey na każdem mieyscu i zawsze okazywały się w całey mocy swoiey, dzięki Naywyższemu, skróconą została. Tey armii duch nieustraszony przywrócił pokoy pożądany, którym niepodległość i bezpieczeństwo granic państwa Rossyiskiego są ocalone, i opatrzone nowém kraiów nabyciem, nową granicą naturalną. Donosząc o tém kochanemu i wiernemu rycerstwu naszemu, oświadczamy onemu winne podziękowanie za bohatyrskie czyny, niespracowane trudy i ochotę, z iaką zawsze walecznie narażało się na wszelkie niebezpieczeństwa cierpienia, przygody, nawet śmierć samą. Wdzięczna oyczyzna kosztuiąc słodyczy pokoiu, czuć zawsze będzie, że pomocy Naywyższ go, i iedynie męztwu rycerstwa Rossyiskiego to winna przypisać, a późne potomstwo z podziwieniem wspominać będzie czyny onego i zasługi.

Generał infanteryi Graf Buxhewden mieć będzie kommendę armii złożoney z korpusów Generała Lieutenanta Tuczkowa Gorczakowa, Doktorowa, Tołstego. Generałowie Lieutenanci Graf Arakczeiew i Xiąże Łabanow Rostowski otrzymali rangę, pierwszy Generała artylleryi, drugi Generała infanteryi; Generał kawaleryi Baron Bennigsen uwalnia się do odzyskania zdrowia. GM Budberg przez wzgląd na odniesione rany ciężkie naznaczony kommendantem w Parnawie. GM Knorring 3 wyznaczony Szefem leib kiryssyerskiego półku J. J. Mości. GM. Zyliński Szefem Inflantskiego półku dragonii. Półkownik Dawidow Szefem Moskiewskiego półku dragonii. Półkownik Potresow Szefem Kaporskiego półku muszkietyerów. Półkownik Xiaże Urakow został Szefem Tifliskiego półku muszkietyerow. Półkownik Baumgarten będzie Szefem Krimskiego półku muszkietyerow; Półkownik Xiąże Chowański Szefem Dnieprowskiego półku muszkietyerow. Leibgwardyi Siemionowskiey kommendant GM Depreradowicz 1. uwalnia się od służby. Zostaią kommendantami: Derptskiego półku dragonii Półkownik Potłog. Mingrelskiego muszkietyerow Półkownik Awdulin. Lipawskiego muszkietyerów Maior Bestużew Rumin. Tomskiego muszkietyerów Maior Kamieńszczykow.

Wymazuią się z rang listy polegli w boiu Szef Pawłowskiego półku grenadyerów GM Mazowski. Szef Inflantskiego dragonii GM Pahlen. Szef Dnieprowskiego muszkietyerów Półkownik Kern. Leibgwardyi Siemionowskiey Półkownik Rżewski. Kapitan Peszczurow, Porucznik Zagradzki, Chorąży Zołotuchin, Półkownik Berlir, Chorąży Puszkin. Porucznik Broze, Chorąży Prygoda. podporucznik Zewalin. Rotmistrz Kurdimanow. Kornet Hołownia, Hanicki. Porucznik Powaliszin. Podporucznik Łantiński. Kapitan Kronman. Porucznik Jurew; Chorąży Fiedorow. Kapitan Bredichin. Porucznik Kałatuzow. Maior Hiblen Podporucznik Lewiz. Adiutant Pietrow. Chorąży Krysewicz Marianowski. Podpółkownik Etchin. Podporucznik Chrapowicki, Szerapow, Sokołowski. Maior Zuzin, Gołowin. Kapitan Akiszew, Sawinicz; Kożewin. Zasłonin, Puliński. Podporucznik Kowalgin, Adiutant Simanowicz. Podporucznik Wałaiew, Gurski. Kapitan Biełopolski. Porucznik Litwinow. Kapitan Kutkin, Porucznik Bałanduk. Kapitan Smołkow. Porucznik Wessel. Z ran umarli. Porucznik Dmitraszko. Podporucznik Popow, Prozorkiewicz. Kapitan Zawarzin, Popow, Rogow, Maliczkin, Skarzin. Porucznik Ratczenko, Prylepka Licharew; Grigoriew. Kapitan Hartman. Podporucznik Mordwinow. Zmarli od choroby Archangielski Gubernator woienny GL Ferster. Półkownik von Wising. Podpółkownik Essen. Podpółkownik Czunichin. Dla choroby uwalnia się od służby Szef Moskiewskiego półku dragonii GM Bezobrazow. GM Cybulskiemu oświadczono ukontentowanie za dobre wykonanie włożonego obowiązku.

Następuiący obywatele przynieśli ofiarę oyczyźnie na uzbroienie i oporządzenie woyska ziemskiego. Tayny konsyliarz Popow 1500 rubli. Graf Kochowski 1 00 Taranow 100 Natara 1000 Taiar Bey 1000. Taranow 1000. Admirał Uszakow 600 Tumanow 500 GL Boroździn 500 Tayny konsyliarz Zegulin 500 Czewaty 500 Nani 500 Ostatni na milicyi zysk ofiarował dom oceniony więcey 11 tysięcy rubli. Kolinkowski 500 Minoyło 350 Gablic 300. Woldani 300 Bucholcowa 300 Paskiewicz 200 Ko inesk 100 Karacenow 200 Mowromichaili 2 0 Chrystowski 200 Zimayłow 200 Smirnow 200 Stawro 250 Ciruli 250 Pustoszkin 100 Alexiano 200 Gowerow 200 Sarandinaki 200 Woinowicz 200 Afineos 100 Patamioti 100 Donicow 100 Stuli 150 Tołstow 150 Eutymi, Gochfeld, Lambro, Janechow, Gazadinow, Melek, Sinadin, Mortow, Paszowkin; Kramida, Pakalesa, Dinra; Arutin; Czirukeny; Oglu, Safar Oglu, Rewe ioti; Saliwami, Zołow każdy po 100 rubli.

Anastasiew 150 Hagudarf 100 Polakow 150 Todarow 150 Sarandow 150. Metaksin 200. Kazy 100. Serebriakow 15. Turkowski 200. Czapioni 200 Stiglic 200 Generał kawaleryi Baron Szyc 10 sztuk broni 4 tysiące pudów siana. Bekarukow 150. rubli. Tumanow 200. Papalekfa 100. Włastow 150 Szozukin 200. Odstawny Metropolita Chrizant Nowopartski 200. Nowikow 200. Peterca 200. Elczaninow 100.

Martino 150. Akrułow 150. Mazgani 125. Dmitrew 100. Karkopuło 100. Puder 100. Zaycewski 300. Mieyska gromada 1345. Rezaki 200. Sklanowi 275. Surowow 500. Urzędnicy kwarantanny 371. Gromada Zydowska 2 tysiące. Mahometańska tysiąc. Niopi tysiąc. Mark 500. Motewicz 250. Aron 250. Szokoni 200. Feranda 200. Saracz 150. Abramowicz 150. Kowszupli 150. Mocenigo 100. Iosufowicz 500. Kaprełow 400. Baronow 400. Osipow 3 5. Todorow 250. Timiżdow 225. Methanow 225. Osipow 150. Nikogozow 1,0 Kułastow 125. Gromada Rossyiska 2677. Grecka 158. Ormiańska 331. Mahometańska 2 tysiące. Zydowska 850. Wieprencow 200. Zimayłow, Hatow, Łachtionow, Iakubowicz, Karaslew po 100 każdy. Gromada Chrześciańska w Simforopolu 600. Mahometańska tysiąc. Gromada Kercz Enikolska 2120. Teodozyiska tysiąc. Perekopska 2346. Bakczisarayska 10 tysięcy. Stauraki 400. Kordy 250. Konstantino 150. Monekari Bergopuło, Spiro, Marinaki, Doksa po 100 każdy.

J. J. Mość dać raczył następuiący reskrypt Generałowi Lieutenantowi Xiążęciu Dolgorukiemu 2. Z osobliwszém ukontentowaniem, widziałem w pismie odebranem od WP. ochotę iego i gorliwość w pośpieszaniu na pole bitwy, iaką pałali niegdy przodkowie do służenia Monarchom i oyczyznie. Lecz dzięki niech będą Naywyższemu, krwi przelew iuż ustał, a pożądana spokoyność iest przywrócona. Nie ustaway w chwalebney pracy dopełniaiąc obowiązki sobie od nas poruczone, w czém życzę iemu wszelkiego powodzenia.

LONDYN d. 20 Czerwca. Od czasu dawnego Admirał Stirling i Generał Achmuty żadnego rapportu nie przysyłaią rządowi o czynnościach swoich na rzece Plata, oświadczywszy, że im czekać trzeba na przybycie Generała Crawfurd i Admirała Murray z nowemi posiłkami; do przedsięwzięcia wyprawy na Buenos Ayres. Pisma zaś Francuzkie dały wiadomość następuiącą. Generał Liniers uwięzionych Wice Króla i Gubernatora odesławszy wgłąb kraiu, że kapitulować chcieli z nieprzyiacielem, przygotował się do obrony. Wodzowie Angielscy dobrze wiedząc, że Hiszpani mało żołnierzy regularnych w mieście maią, umyślili do bombardowania przystąpić, nie czekaiąc nawet spodziewaney pomocy; co większa wysadzili na ląd część znaczną ludu swoiego, ażeby stolicę z drugiey strony obledz, i prędzey do poddania się przymusić mogli.

W takiey ostateczności Liniers udał się do naygwałtownieyszego środka, iakim było zwołanie niewolników Murzynów kraiowych, i uzbroienie, z przydanym warunkiem, że wszyscy po skończoney woynie otrzymaią swobodę. Zgromadziło się tym sposobem 8 tysięcy czarnych. Dopiero Liniers rusza z murów, attakuie w otwartém polu Anglików, odnosi zwycięztwo, które winien przypisać liczbie przewyższaiącey, i żadnemu prawie z pokonanych nieprzyiacioł nie dozwala powrócić na okręta; do iednego polegli wszyscy, albo też w niewolę poszli. Rzecz opisanym sposobem stać się miała d. 13 lutego. Wodz Hiszpański nie tracąc bynaymniey czasu d. 19 bierze 12 tysięcy zbroynych, i korzystaiąc z postrachu rzuconego na Anglików, pośpiesza do Montevideo. Porządne obleżenie przedłużyć się mogło, garnizon od flotty na rzece Plata stoiącey odbierałby codzienne posiłki; więc Liniers szturm przypuszcza i mieysc wszystkich dobrze świadom wchodzi do miasta. Bronili się mężnie Anglicy: stracił wiele ludu zwycięzca, i dla tego przez zemstę nikomu nie przebaczył; małą tylko garstkę Anglików zachowali przed mieczem Hiszpańskim w klasztorze zakonnicy S. Franciszka. Liniers tryumfował d. 9 Marca, o czém listy z Montevideo do Cadix przysłane niedawno donieść miały.

Tak Francuzi rzecz opisali. Przeciwnie zaś Anglicy utrzymuią, że Stirling i Achmuty nic na Buenos Ayres, Liniers nic na Montevideo nie przedsięwzieli, czekaiąc spokoynie wszyscy przybycia Generała Crawfurd. Niektórzy mówią o doniesieniu odebranêm od Oficyerów Angielskich z rzeki Plata, które zawiera w sobie, iż obywatele Buenos Ayres za przewodnictwem wspomnianego Liniers, na wzor Amerykanów północnych ogłosili niepodległość swoią. Gdy Admirał Stirling wyprawił do nich lekki statek niewiadomo dla iakiey przyczyny, odpowiedzieli że ieśli Anglicy chcą wesprzeć ich przedsięwzięcie, przyimą onych z radością i weselem iako zprzymierzeńców i przyiacioł; lecz ieżeli Buenos Ayres chcą przemienić w osadę Brytańską, Hiszpani bronić się postanowili do ostatniego człowieka. Nic na to nie odpowiedział Achmuty, i został na dawném stanowisku w Montevideo, gdzie nie może zostawić dostarczaiącey załogi, a razem stolicę dobywać. Podobno też nie miał instrukcyi rządowey, co czynić trzeba w zdarzeniu tak niespodzianém. Takie są obustronne powieści; niektórych zdaniem, wszystkie są bezdowodne i niepewne; lecz wkrótce rzecz obiaśniona będzie z doniesień urzędowych.

Wyszła naostatek z różnych portów flotta woysko Angielskie niosąca na wyprawę do morza Baltyckiego, wiedzieć trudno, iak wiele iest żołnierza, i co przedsięwezmą wodzowie; zdaie się iednak w okolicznościach teraznieyszych, że naypewniey Lord Catchart lądować będzie w Pomeranii, a połączony w Stralsundzie z Szwedami i Prussakami, dokazywać zacznie w Niemczech północnych. Pamiętamy, iak niedawno dzisieysi Ministrowie swim poprzednikom zarzucali niedbalstwo w posiłkowaniu Angielskich zprzymierzeńców; patrzmy co Oppozycya nowa mówi przeciwko dzisieyszey Administracyi.

Przeszłe Ministeryum zgotowało flottę do wyprawy na nieprzyiaciela powszechnego, która wcześnie przed wiosną i zagaieniem kampanii mogła zanieść woysko, i wylądować na mieyscu wyznaczoném; lecz burza straszliwa statków wiele zatopiwszy, inne czyniąc niezdatnemi do żeglugi w miesiącu lutym, dzieło iuż doyrzałe odwlec przymusiła. Nowi Ministrowie nie mieli do walczenia z elementami zburzonemi; poprzednicy onych na mieyscu zniszczonych statków inne uzbraiać zaczeli; trzeba było rychley dokończyć robotę, i przesłać umówione posiłki. Opieszałość niepoięta wątpliwość rodzi w umysłach Anglików, czyli rzeczywiście chcieliśmy Gdańsk obleżony posiłkować. Ani ta ważna twierdza i miasto handlowne nie upadłoby nigdy, aniteż podobno Szwedzi w Stralsundzie nie podpisaliby zawieszenia broni od kwietnia trwaiącego, gdyby pewność była, iż Anglicy rychley odsiecz przyniosą. Nie tym sposobem zaiste iednaią się zprzymierzeńce. Daymy że oddaleni Ministrowie omył-

kę zrobili. wysyłaiąc flottę na Constantinopol, woysko do Alexandryi. Następcy ich ganiąc te wyprawy daremne i szkodliwe przed narodem powinni byli, i ieszcze mogli błąd naprawić; oni zaś nowe eskadry i woysko liczmeysze wysłali do Egiptu; To samo rozumieć trzeba o wyprawie przedsięwzięt y na rzekę Plata.

Inne pisma usprawiedliwiaiąc postępek administracyi dzisieyszey dowodzą; że Ministrowie naprzód pamiętać maią, iż są obywatelami Angielskiemi, a zatem dobro Króla i narodu któremu służą mieć na pierwszym względzie. Potrzebna iest koniecznie rzetelność w dotrzymaniu umowy, mianowicie zawartey z zprzymierzonemi; lecz rząd posiłki daiąc postronnym powinien mieć zawsze siłę przyzwoitą do ubezpieczenia kraiu własnego. Któż zgani, gdy ta będzie użytą do rozszerzenia granic naszych, rozkrzewienia handlu, wydarcia niezmiernych zysków nieprzyiacielowi powszechnemu. Tak czyniąc od dawnego czasu Brytannia W. wolną dotąd była od rozruchów domowych; wzrastała iey pomyślność w środ klęsk i upadków niezliczonych; pomnażała się morska potęga i dziś iest tamą nieprzebytą dumnym nieprzyiaciela zamysłom; słowem według wyrazu Poetycznego, burze i nawałności innym kraiom szkodliwe przemieniły się dla Anglików w rosę zbawienną, która ich ziemię ożywia.

Według listów z Cap Français pisanych w kwietniu, wyspa Hayti ciągle iest rozerwana między dwóch naczelników; Cristophe i Pethion. Wielka iest różnica między rządem iednego i drugiego. Wodz Murzynów Cristophe w prowincyi którą władnie handel zcieśnił bardziey niż kiedy Dessalines okrutny; wyznaczył cenę zbyt wysoką cukru i kawy, tak dalece iż te produkta kupować taniey można w portach RPtey Amerykańskiey; prywatni handlować onemi nie mogąc, wszystko znosić muszą do magazynów rządowych, zkąd wychodzą za granice. Cudzoziemcy nadgradzaiąc sobie stratę, nawzaiem, przedaią Murzynom oliwę, wino, mięsiwo, narzędzia rolnicze i woienne bardzo drogo: Sprawiedliwsze, dla postronnych wygodnieysze, dla Mulatrów zyskownieysze obrał Pethion prawidła, przetoż do kraiu pod iego rządem zostaiącego naywięcey okrętów dla handlu przybywa.

Kommissarzami Królewskiemi do zagaienia Parlamentu byli Arcy Biskup Canterbury Kanclerz W. Lord Hawkesbury. Admirał Gardner niedawno wyniesiony na dostoyność Parowską zasiadł w izbie wyższey; nic ieszcze nie stało się uwagi godnego w tey i niższey; Ministrowie gotuią pilnie proiekta, Oppozycya siły zbiera na pokazanie ich niedogodności.

Lord Collingwood z pod Cadix donosi, że Admirał Rosilly z 16 okrętami liniowemi Francuzko Hiszpańskiemi, codzień prawie przychodzi do uścia portu, iakby wraz maiąc przedsiębrać żeglugę; lecz widzi Anglików do spotkania gotowych, i na mieysce powraca; o przeyściu z morza środziemnego na Ocean eskadry Carthageńskiey i Toulońskiey niema pewności.

Politycy nasi rokuią blizki upadek, albo przynaymniey wielki rozruch domowy Stanom Ameryki ziednoczoney. Według ich zdania, Prezydent Jefferson dwakroć na ten rząd wyniesiony, raz trzeci obranym być nie chce, i do życia wieyskiego powrócić żąda, widząc na co się zanosi, a siły potrzebney nie maiąc do zabieżenia złemu Już nie ambitne zamiary Półkownika Burr grożą nieszczęściem kraiowi, lecz nieukontentowanie wielu obywatelów z rządu dzisieyszego; przyczyna niechęci ma być następuiąca.

Prowincye Amerykańskie nie równe maią położenie: iedne dawnieysze, nadmorskie liczą wiele portów i rzek spławnych, które im ułatwiaią handel tak wywozowy iakoteż przywozowy; inne poźniey utworzone i do związku przyięte, np. Kentucky, Vermont, Tenessée etc. zachodnie od morza odległe nie maiąc tych wygod, są iednak obowiązane znosić publiczne ciężary zarówno z bogatszemi; które chociaż są dość mierne i te kie, zdaią się uciążliwemi przeto, iż nierównie wszystkich dotykaią. Znał to doskonale Burr Półkownik, więc w tych stronach szukał stronników do rozdwoienia oyczyzny, i łatwo znalazł. A chociaż sam upadł żyie niechęć ku rządowi.

Przeciwią się tey powieści drudzy, utrzymuiąc że rząd Amerykański dobrze uwiadomiony o przyczynach obywatelskiey niechęci, nie omieszkałby zapewne dogodzić ich żądaniom przez ulżenie ciężaru. Albo więc zwiedzeni przez Półkownika Burr kray rozerwać chcieli, albo inna iest przyczyna rozdwoienia umysłów. Cokolwiek nastąpi, to pewna że dotąd Burr osądzony nie był; cała Ameryka wyroku sądowego czeka niecierpliwie.

Lisbońskie listy opisuiąc trzęsienie ziemi zdarzone w tey stolicy d. 6 Czerwca, daią następuiące szczegóły. Zaden prawie dom zburzony nie iest lub wywrócony, w dachach, oknach, porysowanych murach wszystkie mniey lub więcey szkodowały; niektóre upadkiem grożą. Niema zgody u Portugalczyków, trzęsienie było horyzontalne lub inne; to pewna że za pierwszym razem trwało sekund 12, równie gwałtowne iak r. 1755, lecz też porównania krótsze 6 osob w całem mieście straciło życie dla tego że z przestrachu przez okna skoczyły na ulicę; 52 ranionych zaniesiono do szpitalu. Nie było mieszkańca któryby nie uciekał na rynki, pola, okręta w porcie stoiące; i nie rychło powracać odważyli się do domów; przez dni kilka następnych ciągłe były processye, kościoły, ludem nabożnym napełnione. Rozciągnęła się klęska do okolic; w niektórych wioskach domy zwalone zostały. Klasztor Mafra w którym mieszka Regent Xiąże Brezylii, tak gwałtownie był wstrząśniony; że dzwony same dzwoniły; Xiężna zaś Brezyliiska porwawszy naymłodsze z dziatek swoich do ogrodu uciekła.

RZYM d. 21 Czerwca. Kardynał Ruffo znaiomy Europie od r. 1799, w którym na czele wiernych Calabrów odzyskał Królestwo Neapolitańskie z rąk Dyrektoryatu Francuzkiego, w r. 1806 od Ferdynanda 4 wysłany do Paryża; nie mogąc tam iechać obrał mieszkanie w miasteczku państwa kościelnego Amelia zwanem na granicy prowincyi Abruzzo, gdzie przebywał spokoynie. Przed kilko dniami rząd nasz musiał aresztować tego męża na żądanie dzisieyszego rządu Neapolitańskiego; który go obwinia o taiemną korrespondencyą z rokoszanami.

Prywatne listy z Neapolu donoszą, że Józef Buonaparte we wszystkich portach czynić gotowość

kazał do wyprawy Sycylijskiey; ta zdaie się Francuzom bardzo łatwa; rozumieią albowiem, że Xiąże Hesse Philipsthal całe woysko narodowe stracił w Calabryi, chociaż dobrze wiadomo, że tylko cząstkę onego przyprowadził. Anglików dziś w Sycylii niema zapewne nad 1500, inni do Malty, z tamtąd przeszli do Alexandryi po klęsce od Turków poniesioney. Lecz została w ciaśninie Messińskiey eskadra dość liczna, która Francuzkie zamysły zniszczyć potrafi; G Moore następca Foxa spodziewa się wkrótce odebrać znaczny posiłek z Londynu w lądowych żołnierzach; przeciwnym sposobem Józef Buonaparte żadney potęgi morskiey nie ma w tych stronach, którąby woysko lądujące przeprowadzać i od Anglików zasłonić mogła. Z Mediolanu wiadomość, że Eugeniusz Beauharnois przez edykt zniosł w kraiach Włosko północnych wiele bractw, kongregacyi zgromadzeń świeckich.

COPPENHAGA d. 6 lipca. Od nieiakiego czasu widzieliśmy panuiącą nienawiść między maytkami służby Królewskiey w porcie naszym, a regimentem żołnierzy morskich, która nakoniec okropnę skutki sprawiła; roziątrzeni ludzie walczyli z sobą na każdém mieyscu gdzie się spotkali, napadali wzaiemnie na straże i koszary swoie, nie bez krwi rozlewu. Rząd nakoniec obrał środki dzielnieysze, gdy łagodność nie trafiała do umysłów gminnych; użyte regimenta konne i piesze pogromiły niespokoynych, i cichość przywróciły miastu; sąd wyznaczony wińnieyszych dowodzców ukarze. Lecz nie w samey tylko stolicy postrzeżono woyskową niekarność; w Fionii, Iutlandyi, i Xięstwie Sleswickiém zdarzyły się podobne przestępstwa, tak dalece, iż przeciw iednemu regimentowi dać trzeba było wyrok dziesiątkowania surowy, który iednak poźniey odmienił na lżeyszą karę następca tronu.

Od kilku dni widziemy przez ciaśninę Sund i Belt płynące statki przewozowe Angielskie w liczbie bardzo wielkiey; pośpieszaią wszystkie do Pomeranii Szwedzkiey. Jeden z okrętów Duńskich, który niedawno powrócił z Indyi wschodniey powiada że gdy wychodził pod żagle z Montevideo d. 14 Marca, widział teyże chwili flottę Angielską Admirała Stirling wypływaiącą z tego mieysca na wyprawę do Buenos Ayres, wodzowie czekać nawet nie chcieli przybycia G. Crawfurd. Jeżeli ta powieść iest rzetelna, zmyśloną być musi druga wyżey z Londynu położona, z pism Francuzkich wyięta, że Generał Liniers ieszcze d. 9 Marca dobył szturmem Montevideo, i lądową potęgę G. Achmuty zupełnie zniszczył.

Poźnieysze wiadomości z Constantinopola nic nowego nie donoszą o dalszych skutkach zaszłey rewolucyi; piszą tylko o daremném usiłowaniu Kapitana Baszy Seid Alego, który z flottą Ottomańską na końcu miesiąca Maia przeszedłszy Dardanelską ciaśninę, umyślił attakować zprzymierzoną pod Tenedos, i tę wyspę odzyskawszy otworzyć wolną żeglugę okrętom żywność niosącym do Constantinopola. Przez dwa dni przeciwne strony do siebie ognia dawały, w którey rozprawie okręt Admiralski szkodował naywięcey. Sey Ali widząc próżne zabiegi swoie powraca do ciaśniny, i wysadza na ląd żołnierza, którego w niedostatku maytków doświadczonych zabrał na flottę sposobiąc się do walney rozprawy.

HAGA d. 5 lipca. W Paryżu i naszey stolicy nakazana iest trzy tygodniowa żałoba z okoliczności zgonu Cesarzowey Austryackiey małżonki Franciszka 1.

We wszystkich prowincyach Hollenderskich rząd zalecił spisywać liczbę mieszkańców, z dokładném wyrachowaniem ruchomego i nieruchomego ich maiątku, co czyni się na ten koniec, ażeby z iedney strony od możnieyszych mógł być wyciągany podatek przyzwoity i równie dotykaiący każdego, z drugiey ażeby rząd uboższych mógł ratować i wspierać w miarę potrzeby.

Widzieliśmy z brzegów naszych płynącą ku północy wielką flottę Angielską; wysłane za nią pocztarskie statki uważały, że prosto zmierza ku Sund ciaśninie; przestaliśmy więc obawiać się lądowania nieprzyiacielskiego u nas i nad Elbą, iak dawnieysze wiadomości rozumieć kazały, przeto nie czynimy dziś żadney gotowości ku obronie; Francuzkie woyska gromadzić się przestały w Hannowerze.

MOGUNCYA d. 4 lipca. Dawno oczekiwane woyska Hiszpańskie zaczeły iuż ukazywać się nad brzegami Renu; dziś rano straż przednia dywizyi pierwszey Margrabiego La Romana 1100 konnych żołnierzy licząca do nas wkroczyła; znayduiący się tu Marszałek Kellerman spotkał zprzymierzeńców ćwiczenie ich widział, i do podróży dalszey opatrzył wszystko. Iutro Hiszpani ruszaią do Hannoweru, za któremi drugie półki zblizka następią.

W Luxemburgskiey twierdzy zdarzył się niedawno przypadek okropny. Był w dolném mieście wielki skład prochowy; d. 26 Czerwca uderzył piorun i zapalił; opisać niepodobno co się stało; dwie ulice zgineły zupełnie, na innych wiele domów iest zepsutych; 18 osob życie utraciło 40 iest ciężko ranionych.

STRALSUND d. 8 lipca. Za kilka dni wybić ma godzina przeznaczona do rozpoczęcia kroków nieprzyiacielskich. Z iedney strony woyska Francuzkie zgromadzaią się w liczbie wielkiey pod Anclam, w zamiarze nie tylko zasłonienia kraiów dawniey podbitych; aleteż naiechania prowincyi naszey. Z drugiey strony Król Gustaw Adolf sposobi się do zaczepney lub odporney kampanii, iak pozwolą okoliczności. Generał Pruski Blucher ieszcze do zdrowia nie przyszedł; ma przy sobie żołnierzy Pruskich 11 tysięcy iazdy i piechoty. Szwedów iest dwakroć tyle; Angielskie okręta Sund i Belt ciaśninę przeszedłszy ukazywać się iuż zaczeły pod wyspą Rugen; daiąc mieysce wolne żołnierzowi Brytańskiemu, Król kazał ztamtąd przeprowadzić na ląd Szwedów; rozumiemy że na dzień zamierzony 13 lipca wszystka zprzymierzeńców potęga na granicach stanie. Poseł Jerzego 3. Pierrepoint powrócił do nas z Londynu; wkrótce po nim przyiechało kilku Generałow i wielu Officyerów sztabowych, którzy woysko poprzedzili.